

Публічне адміністрування як процес прийняття управлінських рішень

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті розкрито питання управління як визначальної функції публічного адміністрування; висвітлення управлінського рішення як наукової категорії; пріоритетності політичного вибору цінностей та цілей; визначення цінностей та цілей як визначальної ланки прийняття рішень; ролі конкуренції в процесі прийняття рішень; взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень; послідовності етапів прийняття рішень та динаміки їх виконання.

Ключові слова: виконання, вироблення, прийняття, процес, публічне адміністрування, управлінські рішення.

Abstract

In the article the question of management as a defining feature of public administration; lighting management solutions as a scientific category; priority political choices values and goals; determine the values and objectives as defining level of decision making; the role of competition in decision-making; the relationship between subject and object decision-making; sequence of stages of decision making and the dynamics of their implementation.

Keywords: execution, development, adoption, process, public administration, management decisions.

Одними з важливих тем у науковій літературі є публічне адміністрування та прийняття рішень. Підняття цих питань в Україні, в першу чергу, викликане вибором європейського шляху розвитку, за якого у вітчизняній науці державного управління має відбутися поступова переорієнтація з розгляду окремо державного управління, місцевого самоврядування та громадянського суспільства на їх системне бачення у контексті публічного управління[1]. Зазначене потребує більш уважно придивитися до взаємозв'язку процесів публічного адміністрування та прийняття управлінських рішень[2].

Управління є визначальною функцією публічного адміністрування[3]. Процес управління - це сукупність неперервних постійних взаємопов'язаних дій та функцій, які спрямовані на забезпечення досягнення конкретних цілей[4]. В публічному управлінні він формується внаслідок взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування з суспільством або між собою[5]. Це, в першу чергу, процес продукування та реалізації регулюючих, організуючих і контролюючих впливів у всіх сферах і галузях суспільства, що покладений в основу діяльності суб'єктів публічного управління. Процес публічного адміністрування є формою існування динамічної системи таких відносин[6].

Процес публічного адміністрування - це узагальнений розширений інтегрований процес, який насправді формується з великої кількості процесів, що деталізуються на циклах управління через конкретизацію певних суб'єктів та об'єктів управління[7]. Отже, дослідження узагальненого процесу дозволяє давати правильну оцінку проблемним ситуаціям щодо становлення і розвитку публічного адміністрування в країні, тому згідно з закономірністю цілісності системи, в ній виникають інтегративні якості, що не властиві окремим компонентам[8].

Ефективність процесу публічного адміністрування значною мірою залежить від дієздатності системи державної влади та стану суспільства, рівня та активності суспільної діяльності, оперативності та ефективності реагування на проблемні ситуації в країні[9].

При нормальному режимі управління в сучасній світовій практиці процес публічного управління, як правило, набуває характеру стратегічного, а при кризовому управлінні він, як зазначав В.Цветков, забезпечується, в рамках чинних законів політичної боротьби, обмеженням прав і свобод громадян, а також значним звуженням дії механізмів саморегуляції[10]. Відповідно до

положень теорії синергетики (синоніми - теорія дисипативних структур, теорія динамічного хаосу), з одного боку, системна криза свідчить, що вичерпані ресурси колишніх джерел розвитку відповідної системи й руйнівні процеси набули переваги, а, з другого боку, дезорганізація створює нові можливості для нової організації, задіяння процесу самоорганізації[11].

Визначенню довгострокових перспектив для розвитку держави, пошуку новий національних ідей передувало створення в Україні умов, які забезпечили перехід від критичного до нормального режиму управління[12]. Важливими ідеями, які мають право на існування є орієнтація на європейські цінності, курс на забезпечення відповідних рівня життя та стандартів демократизації суспільства. Природнім для переходу від критичного до нормального режиму управління є відмова від методів, технологій і засобів управління за збуренням на користь методів, технологій і засобів управління за відхиленням[13].

Одною з основних управлінських функцій є прийняття рішень, що поєднує і інші управлінські функції, а саме: планування, організація, мотивація і контроль. За класичним уявленням, що склалося в науці управління (менеджменті), прийняття рішень ототожнювалося з вибором альтернативи. Відповідно – прийняття управлінських рішень розглядалося як вибір альтернативи при здійсненні управлінської діяльності. У сучасному менеджменті відбувається трансформація поняття прийняття управлінських рішень, що ґрунтується на більш чіткому визначенні місця таких рішень в управлінській діяльності[14].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азарова А.О. Розроблення принципів побудови раціонального методу формалізації процесу оцінювання конкурентоспроможності вітчизняних підприємств / А.О. Азарова, О.В. Житкевич // Інноваційна економіка. - № (41). – 2013. – С. 93-96
2. Азарова А.О. Управління конкурентоспроможністю вітчизняних підприємств як базовий важіль забезпечення інноваційного розвитку економіки / А.О. Азарова, О.В. Житкевич // Колективна монографія: *Socio economic problems of management Collective monograph*: - Thorpe-Bowker® Melbourne, Australia, 2015. – С. 209-218.
3. Азарова, А. О. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства [Текст] : монографія / А. О. Азарова, О. В. Рузакова. — Вінниця : ВНТУ, 2010. — 172 с.
4. Азарова А. О. Розробка методики визначення компетентності експертів при побудові СПІР щодо оцінювання фінансового стану підприємства [Текст] / А. О. Азарова, О. В. Рузакова, Л. В. Воронюк // Механізми регулювання економіки. – 2006. –№ 2. – С.133–138.
5. Азарова А. О. Математичні моделі та методи управління мотивацією персоналу [Текст] / А. О. Азарова, О. А. Ковальчук . — Вінниця : ВНТУ, 2014. – 140 с.
6. Ткачук Л. М. Оцінка ефективності роботи консолідованого інформаційного ресурсу аналізу діяльності банків [Текст] / Л. М. Ткачук А.П.Ткачук // *Materials of the XIII International scientific and practical Conference «SCIENCE AND CIVILIZATION- 2017»*, Volume 9 : Modern information technology . Agriculture . Mathematics . Construction and architecture . Sheffield. Science and education LTD - P.28-30.
7. Азарова А. О. Математична модель та метод оцінки рівня ризику структури капіталу засобами нейронної мережі Хопфілда [Текст] / А. О. Азарова, О. М. Роїк, Л. А. Кілимник // Актуальні проблеми економіки. - 2010. –№ 1(103). – С. 245–253.
8. Методичні вказівки до проведення практичних занять та до виконання самостійної й індивідуальної роботи з дисципліни «Основи науково-дослідної роботи» для студентів напрямів підготовки 6.030601 – «Менеджмент» та 6.170103 – «Управління інформаційною безпекою» / Укладачі: А. О. Азарова, В. В. Карпінєць. – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 44 с.
9. Ткачук Л. М. Організаційно-правові аспекти державного управління регіональним розвитком / Л. М. Ткачук, Т. К. Калугаряну // *Ефективна економіка*. – 2012. – № 12. – [Електронний ресурс]. – URL : <http://www.economy. nauka.com.ua>
10. Небава М. І. Управління регіональним розвитком : Ел. навч. посібник / М. І. Небава, Л. М. Ткачук [Електронний ресурс]. – URL : https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/fmib/25nebava_upravlinnya_regionalnym_rozvytkom/
- 11.Ткачук Л. М. Впровадження системи RAROC для оцінки ефективності консолідованого інформаційного ресурсу аналізу діяльності банків / Л. М. Ткачук , А. П. Ткачук, В. О. Романець // *Materials of the XIII International scientific and practical Conference «Cutting-edge science-2017»*, Volume 5

: Modern information technology . Agriculture . Mathematics. Construction and architecture . Sheffield. Science and education LTD - P.14-16.

12. Ткачук Л. М. Інформаційна безпека України / Л. М. Ткачук, К. В. Волчата // Матеріали VIII науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави (Київ, 24 травня 2017 р.)» - Київ : Нац. Акад. СБУ, 2017 . - С. 138-140.

13. Фурик В. Г. Самофінансування підприємства: механізм реалізації в умовах відкритої та прихованої форм / В. Г. Фурик, Л. М. Ткачук, А. О. Гринь // Економіка і суспільство. – 2018. – №16. Режим доступу :<http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal-16>.

14. Коваль Н.О. Саморегуляція соціальної політики в умовах безперервного розвитку економічної системи / Н. О. Коваль, Л. М. Ткачук // Економіка і суспільство. – 2018. – №19. Режим доступу :<http://economyandsociety.in.ua/index.php/journal-19>.

Азарова Анжеліка Олексіївна – к.т.н, проф. каф. МБІС, заст. декана факультету менеджменту та інформаційної безпеки з наукової роботи та міжнародного співробітництва Вінницького національного технічного університету, м.Вінниця, e-mail: azarova.angelika@gmail.com.

Костюк Тетяна Сергіївна – студентка гр. КІН-18 факультету менеджменту та інформаційної безпеки, м. Вінниця.

Стахова Олена Агатовіівна – к.пед.н., викладач математичних дисциплін Вінницького технічного коледжу, м. Вінниця.

Хошаба Олександр Мирославович – к.т.н., доцент кафедри програмного забезпечення, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: oleksandr.khoshaba@gmail.com

Anzhelika Azarova — Ph.D., Professor, Deputy dean of the Faculty of management and information security by scientific work and international cooperation Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: azarova.angelika@gmail.com.

Kostiuk Tetiana. – Department of management and security of information systems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Olena Stakhova - Ph.D., Assistant Professor of mathematical disciplines of Vinnitsa Technical College, Vinnytsia.

Khoshaba Olexandr – PhD (Tech), asistant professor of Department of software, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsa.